

Αριθ. Γνωμοδ. 374/1965

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Φ/Β/Α/Χ/Α
Συνεδρίασις τῆς 26-10-65 196

Σύνθεσις: Πρόεδρος-Αντιπρόεδρος Δ. Νέγγιωρος

Σύμβουλοι Α. Δέκκος, Εὐθ. Κουρτουόπουλος, Κ. Κωνσταντινίδης,
Κ. Καρομπελίδης

Πάρεδροι (γνώμαι) ἄνευ ψήφου Γ. Ανδρικοπούλος, Γ. Αντωνόπουλος, Ε. Σταυρό-
πουλος

Εισηγητής ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. Α. Δέκκος

Αριθ. ἐρωτήματος: 357-5/6-10-65

Υπουργείου Ἐξωτερικῶν Δ/νσεως Ἑκκλησιῶν

Περὶληψις ἐρωτήματος: Κανονιστικαὶ ἐισοτήξεις περὶ προσφυγῆς Ἱερ. Μονῶν καὶ μονα-
χῶν εἰς θολυνικά ἀποστήρια.

Ἐπὶ τοῦ πρόσθεν ἐρωτήματος τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἐγνωμοδότησεν ὡς ἀκολουθεῖ:

κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ἀπὸ 10-9-1926 Ν.Δ. " περὶ κυρώσεως τοῦ κοινοβουλευτικοῦ χάρτου τοῦ "ἁγίου ὅρους" ἡ ἑκτεκτὸς ἐκτελεστικὴ Σύνοδος ἢ κατὰ τὸ ἄρθρον 43 τοῦ κοινοβουλευτικοῦ χάρτου ἀνενερχομένη οὐ τοιοῦτως εἰς τοὺς ἔτους πλὴν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας ὁμοιομένης ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ άρθρου 9 παρ.3 τοῦ Ν.Δ., δικαιούται νὰ ψηφίσῃ κανονιστικὰς διατάξεις μὴ ἀντικειμένους εἰς τὸν Κ.Χ. Αἱ διατάξεις αὗται κοινοποιούμεναι τῇ διοικητῇ ἐπικυροῦνται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ἱπουργοῦ πλὴν τῶν καθαρῶς πνευματικῆς φύσεως αἰτίνας ἀνακοινοῦνται πρὸς ἔγκρισιν τῇ Οἰκουμένηῃ Πατριάρχῃ. Κατὰ τὰ ἄρθρα 40 καὶ 42 τοῦ ἰδίου Ν.Δ. ἡ Διογενισαυοῖς ἑκτεκτὸς Σύνοδος ὑποχρεοῦται ... νὰ προβῇ εἰς ψηφίσιν κανονιστικῶν διατάξεων καθιερουσῶν πληρὲς οἷσθημα ἐπιστημονικῆς ἐκπαλλευθῆως καὶ ἐκασφαλίσεως τῶν ἐντὸς τοῦ "ἁγίου ὅρους" δοσῶν καὶ ὁργάνωσιν ἰδίᾳς βασικῆς ὑπηρεσίας ὡς καὶ κανονιστικῶν διατάξεων δι' ὧν νὰ λαμβάνωνται μέτρα τακτοποιήσεως καὶ συντηρήσεως τῶν βιβλιοθηκῶν, χειρογράφων, κειμηλίων, ἀρχαίων εἰκόνων, ὁρίων κ.λ.π. Ἐκ τῶν ὠντέρω διατάξεων καὶ τοῦ ἐκ τοῦ ὅλου περιεχομένου τοῦ νόμου προκύπτοντος πνεύματος, ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ άρθρου 103 τοῦ Συντάγματος προκύπτει ὅτι βασικοὶ νόμοι διέποντες τὸ κοινὸν τοῦ "ἁγίου ὅρους" εἶναι ὁ Κοινοβουλευτικὸς Χάρτης οὗτος ὅστις ἰσχύει ὡς νόμος τοῦ κράτους, ὅπερ καὶ ῥητῶς ὀρίζεται ἐν ἄρθρῳ 44 τοῦ ὠν Ν.Δ., καθὼς καὶ οὗτο τοῦτο τὸ κυροῦν τὸν Κ.Χ. Νομοδ.Δ/μα αἱ διατάξεις τῶν ὁρίων ἰσχύουν καὶ ὑποχρεοῦται πάντας ἐντὸς τῆς ἡλικρατείας. Ἀντιθέτως τοιοῦτην γενικὴν ἰσχύν δὲν ἔχουσιν αἱ ὑπὸ τῆς Διογενισαυοῖς ἑκτεκτὸς Συνόδου ψηφισόμεναι, κατὰ τὰ ὠντέρω, κανονιστικαὶ διατάξεις αἱ ὁποῖαι σκοπὸν ἔχουν ὅπως ρυθμίσουν λεπτομερεσιὰς θεμάτων ἀναφερόμεναι εἴτε εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἐν γένει διοίκειν, διοχεύειν κ.λ.π. τῶν μονῶν εἴτε εἰς τὰς ὑποχρεώσεις καὶ τὰ καθήκοντα τῶν μοναχῶν καὶ αἱ ὁποῖαι ὡς ἐκ ταύτου ὁρῶν νὰ μὴ ὀντίκεινται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Κ.Χ. καὶ τοῦ κυρώσαντος αὐτὸν Ν.Δ. ἔχουσιν ἰσχύον μόνον ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ "ἁγίου ὅρους", μὴ ἐνδόμεναι νὰ τύχωσι ὑποχρεωτικῆς ἐφαρμογῆς ἐκτὸς οὗτου καὶ ὅτ' ἐκ μέρους τῶν ἐκκλησιῶν τὸ ὁποῖο ἐφαρμόσῃ καὶ μόνον τοῖς νόμοις τοῦ κράτους ἐν αὐτοῖς, ὡς ἐλετέρι, δὲν ἔχουσιν τὴν ἰσχύον νόμου καὶ δὲ μὲ ἑκτεκτὸν ἐφαρμογῆς πέραν τῶν ὁρίων τοῦ "ἁγίου ὅρους" (βλ. καὶ Γνωμ.Εἰσ.Ι.ε.7575/ε.ΚΒ'ο.91). Κατ' ἀκολουθεῖον ἡ διατάξις τοῦ

...//.

άρθρου 4 της ψηφισθείσης Κ.Δ. καθ' ἣν " ἐποχρεοῦνται τὸ δικαστήρια ὁ-
πως μὴ δέχωνται προσφυγὸς (μηνύσε-ς) μοναχῶν οἱ ὅποιοι δὲν ἔλαβον τὴν
σχετικὴν ὁδὸν ἀπὸ τὴν ὁρμοδίαν προϋπαρμένην μοναστηριακὴν ὁρχήν..."
εἶναι ὀνίσχυροι καὶ ὀνεφόρμοι ἐπὶ τῶν δικαστηρίων ἐκ δὲ ἐόν ἤθελε
κυρωθῇ διὰ νόμου. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἕτερον θέμα τῆς ἐπὶ τῆς αὐτῆς Κ.Δ.
καθιερουμένης προηγουμένης ὁδείας διὰ τὴν προσφυγὴν μοναχοῦ ἢ κ. νῆς
εἰς τὰ ποινικὰ δικαστήρια ἢ διατάξεις αὕτη προφανῶς δὲν ὀντίκεται
εἰς τὸν Κ.Χ. οὐδέ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. καθόσον δι' αὐτῆς οὐδαμῶς
θίγεται ἡ ὁρμοδιότης τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ ποιν.δικαστηρίων ἢ ὅποια καθιε-
ροῦται διὰ τοῦ άρθρου 7 ὡς πρὸς ὅτι τὰ ὀδικήματα πλὴν τῶν πταισμά-
των, ἀλλ' ὅπως ἢ εἰς αὐτὸ προσφυγὴ τοῦ μοναχοῦ ἔξορτῶται, ἀπὸ ὀπόψεως
ἐσωτερικῆς διοικήσεως, ἐκ προηγουμένης ὁδείας τῆς προϋπαρμένης ὁρχῆς
χωρὶς οὐδεμία νὰ δημιουργεῖται δέσμευσις, κατὰ τὸ ὀνωτέρω ἐκτεθέν α,
εἴτε διὰ τὸ δικαστήρια εἴτε καὶ δι' αὐτοὺς. Ἐπὶ τοὺς μοναχοὺς οἱ ὅποιοι
ἐν παροβάζει μόνον εἰς κυρώσεις πειθαρχικὰς θὰ ἐπὶ κεῖνται. Οὕτε
δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἡ θέσπις τοιοῦτου μέτρου ὀντιτίθεται εἰς τὸ
Σύνταγμα δεδομ. ἐνός ὅτι παρομοία διατάξεις θέσπισθεῖσα διὰ τοῦ ν.617/
1943 καὶ τοῦ ν.1882/51 " περί ρυθμίσεως ζητημάτων τιμῶν ἀφορώντων
τὴν ἐκκλησίαν" ὡς πρὸς τοὺς κληρικοὺς ἐθεωρήθη συνταγματικὴ καὶ ἐφηρ-
μόσθη ὑπὸ τῶν δικαστηρίων (διότι ἐπρόκειτο περί διατάξεως νόμου) θεω-
ρηθεῖσα ὅτι ὀποτελεῖ ἱερὸν κανόνα ἐμπλῆτοντα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ
άρθρου 2 τοῦ Συντάγματος (Α.Π.448/53 Θ.ΒΔ'959 'Εφ. Αἰγ.7 /1949 Α.Π.Κ.Δ
Ε' σ.45-46, Ε.Κ.141/49 Α.Π.Κ.Δ. Ε' σ.44 Παναγιωτ.Δικ.Μον. σ.2652,2854)
Τέλος ἡ ἐν άρθρῳ 1 τῆς ψηφισθείσης Κ.Δ. διατύπωσις ὀρχομένη διὰ τῆς
ἐπὶ δόσεως " ὀπαγορεύεται εἰς τὰς ἱερὰς Μονὰς καὶ τοὺς Μοναχοὺς τοῦ
'Αγ. Ὅρους νὰ καταφεύγουν εἰς τὰ ποινικὰ δικαστήρια συμπληρωματικῶς
τοῖς άρθροις 7 τοῦ Ν.Δ. καὶ 7 τοῦ Κ.Χ...." οὐ μόνον ἐνέχει ὀντίθεσιν
πρὸς τὴν διατάξιν τοῦ άρθρου 7 τοῦ Ν.Δ. καθ' ἣν ἐπὶ ὀδικημάτων τοῦ κοι-
νοῦ ποιν.νόμου, πλὴν τῶν πταισμάτων ὀριζόμενα εἶναι τὰ ἐν Θεσσαλονίκῃ
ποιν.δικαστήρια καὶ οὐδεὶς στερεῖται ὅμως τοῦ φυσικοῦ αὐτοῦ δικαστοῦ,
ἐλλοὶ καὶ δὲν δύναται ν' ὀποτελέσῃ συμπλήρωσιν τοῦ Ν.Δ. ἢ τοῦ Κ.Χ. καθό-
σον τοιοῦτη συμπλήρωσις δὲν δύναται νὰ γίνῃ διὰ κοιν.διατάξεως. Ἐπι-
πρόλλεται ὅθεν ἡ πλήρης διογραφὴ τοῦ άρθρου 1 ἢ διόφορος διατύπωσις
οὕτω ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῆς μὴ προσφυγῆς ὀνευ προηγουμένης ὁδείας περί

οὕτως γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸ ὄρθρον 2 καὶ ἐπ.-

Ὁ κατὰ τῆς Ὑπουργείῳ Ἐξωτερικῶν
Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους

(ΑΔ.ΔΕΚΚΑΣ)